

บทที่ ๙

เรื่อง วิถีชีวิตริมน้ำ

นักศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนริมน้ำ

การเตรียมการอ่าน

ดูรูปแล้วตอบคำถาม

- คนใช้แม่น้ำลำคลองทำอะไรบ้าง
- คนไทยในสมัยก่อนส่วนมากมักจะสร้างบ้านเรือนที่ไหน และ ทำไม
- คุณคิดว่าขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรมต่างๆในอดีตมักจะเริ่มต้นที่ไหน

การอ่าน

อ่านเรื่องต่อไปนี่

คนไทยใช้ชีวิตอยู่กับสายน้ำ และให้ความสำคัญกับแม่น้ำลำคลองมาตลอด ด้วยภูมิประเทศที่เต็มไปด้วยแม่น้ำลำคลองจำนวนมาก การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนของประชาชน มักตั้งอยู่ริมแหล่งน้ำ วิธีชีวิตของคนไทยในอดีตจึงใช้แม่น้ำลำคลองเป็นทางสัญจร คมนาคมขนส่ง นอกจากนี้คนไทยยังใช้แม่น้ำในการชลประทาน การเกษตร การประมง การอุตสาหกรรม และการอุปโภค บริโภคในชีวิตประจำวัน ตลอดจนเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงการกีฬา และการสร้างเสริมภูมิทัศน์ที่ดีให้กับชุมชนอีกด้วย

แม่น้ำลำคลองน้อยใหญ่ ซึ่งมีอยู่มากมาย ทำให้การดำเนินชีวิตของคนไทยผูกพันกับสายน้ำเรื่อยมา ทั้งการสัญจรไปมาหาสู่กัน การประกอบอาชีพต่าง ๆ รวมไปถึงการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า และสิ่งหนึ่งที่สะท้อนภาพชุมชนริมน้ำได้ชัดเจน คือ “ตลาดน้ำ” ที่มีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ซึ่งในสมัยนั้นชาวบ้านจะพายเรือนำพืชผัก ผลไม้ กุ้ง หอย ปู ปลา ฯลฯ ล่องเรือไปขายในชุมชน และทำมาอย่างต่อเนื่องจนถึงสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์

ในปัจจุบัน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ตามริมน้ำยังคงต้องพึ่งพาเรือขายของในชีวิตประจำวัน เรือที่ขายของเหมือนกับร้านโชห่วยเคลื่อนที่ ขายกล้วยเดี่ยว ขายกาแฟเย็น ไอศกรีม ใครเรียกก็จอดแวะตามท่าหน้าตามบ้าน เรียกว่า ยังมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเดิมๆ ให้เห็นอยู่อีกมาก

แต่ละวันตอนรุ่งสาง จะมีพระสงฆ์พายเรือออกมาบิณฑบาต ในตอนเช้าๆ ผู้คนจะจอบแจพายเรือเล็กอย่างเรือพาย เรือหมู เรือแจว มาจอดที่ท้ายแพริมน้ำเพื่อมาจับจ่ายซื้อของ ถัดไปมีเรือโยงที่บรรทุกข้าวของ เช่น ข้าว ถ่าน เผือก มัน กะปิ ผักผลไม้ โอง่าง ถ้วยชาม และสินค้านานาชนิดจอดอยู่ในแม่น้ำ

สายน้ำ อาทิเช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อชีวิตของคนไทย และยังเป็นแหล่งรวบรวมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตแห่งสายน้ำที่สร้างสมสืบทอดต่อกันมาจากชุมชนที่ตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมมาแต่โบราณถึงปัจจุบัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีเสน่ห์ และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของไทย

ติดต่อและดัดแปลงจาก http://amazing.thaihostclub.com/index.php?p=activity_detail1 http://www.siam2variety.com/index.php?option=com_mamboboard&Itemid=79&func=view&catid=4&id=236 http://www.marketeeer.co.th/inside_detail.php?inside_id=983 และ <http://www.lek-prapai.org/web%20lek-prapai/museum/museum-samchuk8.htm>

หลังการอ่าน นักศึกษาได้อะไรใหม่จากการอ่านบ้าง

๑. เติมลำดับที่ของย่อหน้า ๑ - ๕ จากข้อความที่ให้

- ๑.๑ ย่อหน้าที่..... บอกความสำคัญทั้งหมดของการใช้แม่น้ำ ลำคลองของคนไทย
- ๑.๒ ย่อหน้าที่..... บอกให้ทราบว่าแหล่งน้ำเป็นที่กำเนิดลักษณะต่างๆที่แปลกและไม่เหมือนใครของคนไทย
- ๑.๓ ย่อหน้าที่..... และ ทำให้มองเห็นภาพรายละเอียดการใช้ชีวิตประจำวันของคนไทยที่ผูกพันกับสายน้ำ

๒. ตอบคำถามต่อไปนี้ จากเรื่องที่อ่าน

- ๒.๑ คุณคิดว่า ตลาดน้ำ ตั้งแต่สมัยอยุธยา จนถึง สมัยรัตนโกสินทร์ มีความสำคัญที่เหมือนหรือ ต่างกันอย่างไรบ้าง
-
- ๒.๒ คุณคิดว่า คนไทยใช้แม่น้ำลำคลอง ในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีไทย อย่างไรบ้าง
-
- ๒.๓ ถ้าคุณอยู่บ้านริมน้ำ คุณจะซื้ออาหารสด และ/ หรือ อาหารสำเร็จรูป อะไรได้บ้าง
-
- ๒.๔ ถ้าคุณมีโอกาสไปอยู่บ้านคนไทยที่อยู่ริมแม่น้ำ หรือ คลอง คุณคิดว่าจะเห็นคนไทยใช้แม่น้ำ หรือคลองในทางใดบ้าง
-

การใช้ภาษาและคำศัพท์

๓. เติมคำที่ให้ในช่องว่าง

ใช้ชีวิต	สร้างเสริม	เอกลักษณ์	สืบทอด
สะท้อน	ฟังพา	เฉพาะตัว	เคลื่อนที่
รวบรวม	ชัดเจน	เส้นที่	เติมไปด้วย
		เส้นที่	ชลประทาน

- ๓.๑ ตลาดน้ำเป็น อย่างหนึ่งของชีวิตชุมชนริมน้ำในประเทศไทย
- ๓.๒ การพูดอ่อนหวานและแสดงความจริงใจของสมหญิงเป็น.....อย่างหนึ่งที่ทำให้ทุกคนรักเขา
- ๓.๓ ความประพฤติของลูกๆ จะ.....ให้เห็นภาพการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เขา
- ๓.๔ พิพิธภัณฑน์เป็นที่.....ความรู้านานาชนิด และแสดงถึงการ.....
มรดกทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อีกด้วย
- ๓.๕ สมัยโบราณ ชาวนาไทยในหมู่บ้านที่เป็นตัวอย่างของการ.....
อาศัยกันอย่างญาติพี่น้อง
- ๓.๖ การเกษตรในประเทศไทยจะใช้น้ำฝนและน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเท่านั้นไม่ได้
รัฐบาลต้องให้การ.....เข้าช่วยเพื่อจะได้จ่ายน้ำไปในที่ๆมีน้ำไม่พอใช้ด้วย
- ๓.๗ การให้เหตุผลอย่าง.....เป็นลักษณะ.....ของอาจารย์ประทีน

๔. เขียนประโยคโดยใช้กลุ่มคำต่อไปนี้

๔.๑ แม่น้ำลำคลอง

๔.๒ ถิ่นฐานบ้านเรือน

๔.๓ พักผ่อนหย่อนใจ

๔.๔ ไปมาหาสู่

กิจกรรมหลังการอ่าน

นักศึกษาแบ่งกลุ่มได้ว่าที่

“ชีวิตประจำวันของวิถีชีวิตริมน้ำ ดีกว่า ชีวิตประจำวันของวิถีชีวิตริมถนน”

คำศัพท์

เรื่อง วิถีชีวิตริมน้ำ

คมนาคม	-	transportation
การชลประทาน	-	irrigation
อุตสาหกรรม	-	industry
อุปโภค	-	to use, utilize
ภูมิทัศน์	-	landscape, scenery
สะท้อน	-	to reflect
พึ่งพา	-	to depend on
มรดก	-	inheritance
เสน่ห์	-	charm
จริงใจ	-	to be sincere
กำเนิด = เกิด	-	to be born, originate
สำเร็จรูป	-	to be ready-made
โต้เถียง	-	to debate